Sumonyi Zoltán

Jó éjt, szülőhonom

Második rész

Kataing Mihály zarándokútja
2020. augusztustól 2023. decemberig

„Te sem vagy már, drágám! Kit messzi-rég
Ifjúi év és hév hozzám kötött,
Ki méltatlanhoz voltál oly derék,
Mint senki más az emberek között.
Mi életem? Nem élsz te már. Jövök,
S im nem vagy itt fogadni engemet,
Ki sírok végleg tűnt órák fölött.
Ne lettek volna! Vagy most jőjjenek!
Mért késztenek tovább bolyongnom új sebek?"

(Byron)

I.

Kataing Mihály vasárnap délután
a szemben lévő parkba ment, hogy ottan
egy nagy tudós toborzó szózatán
elgondolkozzon: egyszer végre robban
vagy fortyog otthon, fedett fazekakban
az elhíresült nemzeti gulyás?
De hát még százan sem voltak a parkban. –
Az egészségügy és az oktatás
elsorvasztásáért itt nem lesz robbanás.

II.

A felesége azzal várta, hogy
egy félórája úgy érzi, a karja
minthogyha béna lenne, nem mozog.
Talán csak elzsibbadt. De nem akarja,
– hisz járvány dúl, fél városok kihalva –
hogy orvoshoz, kórházba menjenek!
Kataing végül, ennek mind ellenállva
orvosbarátját hívta, mi lehet
a bénulás mögött? S hogy mik a tünetek.

III.

„Beszélni tud?" „Igen." „Az arca ép?
Nézd meg, tud menni egyenes vonalban?"
„Járása változatlan, arca szép."
„Na hál' Isten! Azt hittem nagyobb baj van.
Most épp vidékre hajtok, gyors iramban,
de holnap délután már bent leszek
a rendelőben, ott megnézzük jobban,
mert nincsenek egyértelmű jelek."
„Milyen jelek?" „Mindegy. Az jó, hogy nincsenek!"

IV.

De másnap délután a rendelő:
„Hát, hát, bizony. Ez mégis csak egy sztrók volt.
De nem roncsolt sokat! Most ez a fő.
Sürgősségivel! A beutalótok…" –
A kórházban a jócskán feltorlódott
betegtömeg a folyosón tolong,
hol katonák vigyázzák fel a rendet.
A Rendet, amit senki meg se bont,
mindenki maszkot hord, meghalni nem bolond.

V.

Hat órát ülnek ott. Fél éjszaka.
Még szerencse, hogy működik a kávé-
s egyéb ital- és keksz-automata.
Éjfél körül végül Katáng Mihálynét
beszólítják. – Egy folyosóval hátrébb
a vizsgáló előtt strázsál Katáng,
majd hirtelen egy doktornő rivall rá:
„Annyit már tudhatnának legalább,
hogy három óra még esély! Vagy nincs tovább!"

VI.

„Három?! De hisz hat-hét órája itt
mint sürgősséggel beutaltak, várunk!"
„Ez van! A fél osztályunk Londonig
futott. Mindent fél létszámmal csinálunk!
Egy mentővel most majd másik kórházunk

idegosztályára küldjük tovább.”
Katángék visszaültek a helyükre.
Később egy mentős értük kiabált.
Éppen hajnal háromra ért haza Katáng.

VII.

Még éjszaka a mentős mondta, hogy
a kórház csak két utcával van arrébb
hová a két beteggel menni fog.
De még egy lesz, most kapta meg a címét.
Tehát először érte mennek innét,
de semmi vész, kerülnek egy kicsit. –
Csak délután mondhatták el Katángnak,
hogy utazgattak végül reggelig.
(S hogy hozzon nedves törlőt. Arra nem telik.)

VIII.

Naponta látta két hétig Katáng,
hogy csövek lógnak csuklóból, bokából,
és azokon szép lassan csöpög át
az oldat, puffadt műanyag tartályból.
Aztán az orvos azt mondta hogy: „mától
az infúzió ide túl kevés!
Egy mentővel vitetjük át Budára,
– rutinműtét – ott majd az érsebész
ellátja, és mehet. Egy-két nap az egész.”

IX.

Katáng az Országosban nem bízott:
magánmentőt kért, inkább fizet érte.
Az gyorsan jött. Ő velük utazott,
kerekesszékben ült a felesége.
Aztán a kórház kapujába érve
Mihályt kitették: oda maszkba’ sem!
Mindjárt műtőbe. Majd szólnak, ha vége.
Haza se ért, mert olyan sebesen
telefonáltak: „Jól van. Alszik rendesen.”

X.

Úgy volt, hogy két nap múlva érte megy,
de felhívta az ügyeletes orvos,
hogy átszállították a beteget
a *társkórházi* belgyógyászatukhoz.
„Az ott a hídnál, közel van magukhoz.
Most délelőtt talán beengedik,
hogy hálóinget s effélét vigyen be,
de persze, csak a főbejáratig,
mert onnan már, följebb, a honvédek viszik."

XI.

Egy hétig járt a főportára, míg
tükrözgetéssel kínozták Katángnét,
mert rossz helyen volt egynéhány polip,
s azt próbálgatták eltüntetni onnét. –
Végül mehettek. Otthoni jelenlét:
az ismert tárgyak, ismert emberek
feledtették a hónapos betegség
gyötrelmeit. – Most torna, gyógyszerek,
s majd újra átkötik a nyakiérsebet.

XII.

Az átkötözéskor egy anyajegy
keltette föl a nővérek figyelmét.
„A bőrgyógyásznak ezt mutassa meg,
minél előbb le kéne szedni innét!"
Időpont bőrgyógyászhoz, s újabb egy hét,
amíg sebészhez jut a klinikán.
Öt nap után levélben megüzenték,
mikor mehet a leletek után,
s jelentkezzenek majd az onkológián.

XIII.

„A másodikra!" – Lépcsősor körül,
az U-alakba rendezett padoknál
a jókor érkezők egy része ül,
de legtöbbjük, s kísérőjük csak áll, áll,
mert mind a három ajtó előtt sor vár,

s nem érkezés szerint szólítanak,
(akkor miért időpont, óra- s percre?!)
vidékieknek ráment már a nap,
végül Katángékkal csak két család marad.

XIV.

„Igen, bizony, ez rosszindulatú
melanóma, vagyis másnéven bőrrák.
Hogy van-e áttét és milyen fokú,
az egyetemi kórházban megmondják.
Mi átküldünk mindent, s ők abból tudják,
kihez, hová és mikor menjenek.” –
Néhány nap múlva telefonon hívták:
reggel vérvétel, első emelet,
s a főorvos meglátja majd, hogy mit tehet.

Ekkortól ötnaponta járt
az onkológiára fel
a hős Katángnéval Katáng,
s a nő derűsen tűrte el,
hogy egyszer mammográfia,
aztán mellkasröntgenre kell
másfél-két órát várnia,
s arra, az orvos mit felel.

Az orvos azt felelte, hogy
nem kell kemoterápia,
a két folt nem nagyobbodott
mellében. Csak két pirula
reggel meg este, és lehet
nyaralnia, utaznia,
élni a régi életet. –
Havonta kell csak látnia!

XV.

Egy este, két útjuk közt, hirtelen
az asszony arcán egyszerre jelent meg
az öntudatlan, torzult gyötrelem,
mindaz, mi durva agyvérzést jelenthet.
Azt tudta már Katáng, hogy nem lehetnek

miként először, oly könnyelműek;
a mentőket kapkodva hívogatta,
mondta, hogy sztrók, azonnal jöjjenek!
Sietve jöttek és vitték a beteget.

XVI.

Hajnal háromkor jött az üzenet:
„A műtéten túl van a felesége.
Reggel tíz percre már be is bemehet.
A folyosón öltözzön át sterilbe!”
Csak függönyökkel szabdalt térbe lépve
csövek között találta meg Katáng
nyöszörgő nők s egy férfi közelében
csukott szemmel lélegző asszonyát;
arcán egy lélegeztetőzacskó zihált.

XVII.

Ez új kórház volt, itt még sose járt,
de most egy hétig kétszer is naponta.
Le- s fölkapkodta a védőruhát,
akár színházi öltözőben volna.
Az ifjú orvos fejcsóválva mondta:
most látszólag nagyon szépen javul,
de készüljön akár a legrosszabbra;
nem tudni még, a vérömlenyen túl
a létszervek miféle rombolása dúl.

XVIII.

Katáng Mihályné oly szépen javult,
hogy átszállították a kerületbe,
a kórházba, hol három éve volt,
s az első sztrókot még vidáman vette.
Előbb a már megismert kórterembe,
de fertőzés miatt külön szoba.
Majd támaszkodva egy járókeretre
két hét után már sétált egymaga,
s a harmadik végén mehettek is haza.

XIX.

Jött nyár és ősz, és későőszre már
erősen gyengül, elszundítgat nappal.
Bottal, kerekesszékében kijár,
de egyre rosszabbul jár már a bottal.
„Riasztón vérszegény.” – Egy vizsgálattal
ezt állapították meg, és be kell
feküdni sürgősen megint a kórház
bel-osztályára. Az javítja fel
ha vért kap. – Négy-öt napra rá jöhetnek el.

XX.

A mentőtiszt a kórházfolyosón
egy műtőságyra helyezte Katángnét.
Ülőhely nem volt már és láthatón
egy-két óráig nem mozdulnak innét.
Aztán egyszer csak vérvételre vitték.
Mondták, alig találtak jó eret,
és össze-vissza vérezték a blúzát;
„majd hozzanak be hálóingeket,
olyat, miért nem kár, s szétvágni is lehet.”

XXI.

Négy-öt nap múlva fölerősödött,
és mentek volna már haza Katánggal,
de még egy CT másnap délelőtt,
hogy nincs-e áttétel a koponyában?
Nem volt. De alszik. Ébresztik, hiába.
Csak ágyat foglal. Harmadik szoba.
Ő alszik, alszik, alszik, alszik, alszik.
Húsz napja egyben nappal, éjszaka.
Nem megy haza. Nem megy haza. Nem megy haza.

Budapest, 2024. 01. 26.